

ÇAKIR EBE

Vicdan Efe

“İhhhh” dedi annem, “ben yemem!”

Dolma tabağı elimde kaldı. Coşkuyla girmiştım kapıdan az önce. “Çakır Ebe’nin oğlu gelmiş!” diyecektim, “yemekten sonra biz de gidelim, sevincine ortak oluruz.”

Sözcükler gerisin geri giderken boğazım düğümlenip gözlerim yaşarmıştı. İçimdeki sevinci ötelemek, annemin gereksiz kapisine boyun eğmek anlamına gelirdi. Bakışlarımdaki sertlikle korudum duygularımı.

Ocaktaki etli kuru fasulyenin altını az önce kapatarak ekmek almaya gitmişim. Dönüşte elimdeki üç ekmekten birini Çakır Ebe’ye vermek ve halini sormak için uğradığımda anlaşılmaz sesler çıkararak beni içeriye çekmişti. Sağlam eliyle kavradığı çolak kolundaki refleksleri dizginlemeye çalışarak aralık kapıdan iri gövdesiyle süzülürmüşüti odaya.

İki sedirin kesiştiği yerde oturan adam, burnuna konan sinekleri, üşengeç hareketlerle kovalamaya çalışıyordu. Bu yüzden kocaman nasırlı ellerini gördüm ilkin, beni fark edip kamburunu düzleştirdiğinde de ferî kaçmış bakışlarını.

El örgüsü masmavi süveteri daha göz alıcıydı. Yorgun olan bedeni mi yoksa ruhu muydu? Yüz yıllık bir yaşamın posaya çevirip tükettiği hayattan arta kaldı sanki. Annesinin sevincini bozmamak için bir oyunun içinde, suskunlukla görevini yerine getiriyordu.

“Oğlun mu Çakır Ebe?” diyebilirdim, ekmeği eline tutuştururken.

Ufak, kambur bedeni dikleşti adamın. Sözcükleri yayarak konuştu.

“Anamı ziyarete gelmişim.”

“Hoş geldiniz. Çakır Ebe, torunlarının fotoğraflarını gösterir hep. Çocuklar sizin sanırım.”

Çakır Ebe yine sağlam eliyle tuttuğu çolak kolunu geri itip bir ayağını sürüyerek duvarın oyuğundan aldığı fotoğrafları getirdi.

İki yılı aşkın zamandır beklenen konuşma yaklaşmışım bu arada.

“İki oğlum var. Anam bebekliklerinden beri görmedi,” dedi, ısıklık çalarcasına derin nefesini verirken. Dilinde belirgin bir pelteklik vardı, konuşma güçlüğü çekiyordu besbelli.

Odanın loşluğuna gözüm alışmış, Çakır Ebe’nin oğlunu daha net görmeye başlamışım.

Yaşından erken kırışmaya başladığı sakallarına karşılık simsiyah bıyıklarının örttüğü dudakları, görüntüsünün aksine coşkuyla kımıldamıştı. Annesinin sevincine ortak oluverirse, bu yoksul odaya fazla gelen heyecanı kaldıramayacağını hissettiğinden biraz donuk davranıyordu.

Ana oğlun yalnızken taşıyamayacakları kadar kabaran yüreklerine destek olmalıydım. Çakır Ebe’nin boynuna sarılıp, “Gözün aydın Çakır Ebem! Bugün senin bayramın, yıllardır beklediğin an,” diyerek gücümün yettiğince sıktırdım bedenini. Çolak kolunun bile seğirdiğini duyumsadım.

“Bakkaldan geliyordum da taze ekmek bırakayım demişim, etli kuru fasulye pişti az önce. Size de kismetmiş,” diyerek baktım adama.

Gülümsemi. İşte o an gördüm, dişlerinin yarısı kırılmıştı. Yanağı yana doğru kaymış, kara bıyıkları yüzünün bir yanında kalakalmıştı. Gülümsemesini eliyle geri itti.

Çakır Ebe de o anda gördü oğlunun ağzını. İniltili anlaşılmaz seslerle, bir ayağını sürüyerek hangi zaman aralığında sedirin köşesine ulaştığını anlamama kalmadan oğlunun yüzüne bakıp canhıraş bağırmağa başladı.

Adam benden medet umarak doğrudu yerinden. Annesinin görmesine olanak vermeyecek şekilde yan dönerek konuştu.

“Önemli bir şey yok. Çalıştığım çiftlikte bir öküzün saldırısına uğradım. Daha geçen hafta oldu. Yakında bir şeyciğim kalmaz.”

Çakır Ebe, yılların hasretini “umut” a dönüştürüp ağlamayı unuttuğundan, oğlunun sağ salim evinin bir köşesinde oturmuş olduğuna şükrederek bir kez daha çarpık ağzıyla öptü onu kırçıl sakallarından.

Bu kez ocaktaki dolma tenceresine sürüdü kendini. Annemle ikimize yetecek kadar kuru patlıcan ve biber dolma tabağını tutuşturdu elime.

Odanın bir duvarında asılı kuru biber ve patlıcanları gördükçe, Çakır Ebe’nin bunları nasıl kurutmaya hazırlayıp ipe dizdiğini anlayamazdım. “Bir ihtiyacın olursa haber ver, yardım ederim,” desem de kendi işini kendisi yapardı.

İki yıl önce bu sokağa taşındığımızda tek odalı, üstü tenekeyle örtülü, barakaya benzer bu evden burcu burcu yemek kokuları geldiğine tanık olmuştum. Çakır Ebe bir yanının, çenesi dahil felçli olmasına, konuşmasının anlaşılmasına karşın parlayan gözleriyle tüm komşulara ışık saçardı.

Kendisi anlatamasa da diğer komşulardan öğrenmişim bir çiftlikte çalışan oğlu olduğunu. Annesini, evlenene kadar birkaç ayda bir yoklarsa da kendi geçim derdinin anayla oğul arasına girdiğini söylemişlerdi.

Elimde dolma tabağı eve neşeyle gittim, uçtum sanki. Etli kuru fasulyeden dolduracaktım Çakır Ebe’nin tabağına.

İşte annemin “İhhihh, yemem” demesiyle boğazımın düğümlendiği an.

Annemin şaşkın bakışları arasında, evdeki daha derin bir kâseye doldurdum kuru fasulyeden.

“Beni yemeğe bekleme,” dedim, “Çakır Ebelerde yiyeceğim.”

“Kızım o kadının çolak koluyla yaptığı dolmayı için alıp da nasıl yiyebiliyorsun?” diye söyleniyordu arkamdan.

Çakır Ebe’nin tek göz odasına dumanı tüten kuru fasulyeyle girdiğimde, oğlunun yeni getirdiği fotoğraflara bakıyorlardı. Fotoğrafın birini öpüyor, hatta kokluyordu babaanne.

Burada bana yer yoktu aslında, sırf anneme inat olsun diye mi yemeği Çakır Ebelerde yemek istemiştin? Ana oğlu kendi duygularıyla bırakmak en doğrusuydu ama merakıma yenik düşmüştüm.

Çakır Ebe’nin sevincine, coşkusuna ortak olmanın enginliğini yaşamak istiyordum belki. Ya da bedenindeki tüm engellere rağmen herkese sunmaktan esirgemediği gözlerindeki ışıkla aydınlanmak istiyordum.

Oğluna duyduğu yılların özlemine nasıl gidereceğine, bir annenin özverisinin çocuğuna, torununa olan yansımaya tanık olma amacım.

Sağlığımızın yerinde olmasına, istediğimiz şekilde yaşamamıza rağmen annemle ilişkimizde eksik olanın sevgi olduğunu anlamıştım az önce. Başkalarının bizi sevmesini beklemeden bizim kendimizi ve diğer insanları, doğayı, hayvanları sevmemiz gerektiğini görmüştüm. Çakır Ebe’nin alacalı, pek de güzel olmayan kedisinin de bir köşede sessizce oynadığını, şu anın mutluluğuna katılmanın dinginliğiyle ara sıra bize baktığını fark etmişim.

Annemin tek başına sofraya oturuşu, kendinden, hayattan, benden, yıllardır görmediği babamdan, babaannemden nefretiyle yalnız kaldığını düşündüm. Çakır Ebe’nin gelini de annem gibiydi belki? Yaşamın kendilerini mutlu etmesi gibi bir görevi olduğuna inananlardan? Yaşam bizdik, kendimizdik, tüm enerji ve güç, bizim içimizdeydi. Çakır Ebe bile

bu haliyle içindeki yaşam gücünü sevgiyle çoğaltarak ayakta idi. Sevgi, beslenmezse körelirdi. Beslendiğinde ise katlanarak çoğalırdı.

Annem, Çakır Ebe'nin evine yalnızca bir kez gelmişti, ilk taşındığımızda.

"Kadın, kendini bile temizleyemiyordur, yaptığı mı yenir?" demişti.

O günden sonra Çakır Ebe'ye uğrayıp hal hatır sorsam, ikram ettiği yiyecekleri yesem de anneme göndermiyordu hiç, onun düşüncelerini sezmişti.

Nasıl olduysa, oğluyla kavuşma coşkusuyla bunu unutmuş, biber dolmalarından göndermişti işte. Ah, annem! Keşke sen de bu tek göz evdeki sevince ortak olup kanatlanabilseydin!

Çakır Ebe'yle oğlu özlem giderirken sofrayı hazırlamaya koyuldum. Oğlanın çalıştığı çiftlikten getirdiği sütü kaynatıp süzme yoğurttan da cacık yaptım. Salata ve yemeklerle zengin bir görünüm oldu.

Sofraya oturduğumuzda Çakır Ebe, sol eliyle tuttuğu kaşığı doldurarak oğlunun ağzına götürdü.

İşte bunu görebilmek için ana oğlun arasındaydım. Çakır Ebe'nin yıllardır özlemle beklediği oğluna, sitem etmeden, kinayeli davranmadan, küsmeden, yalnızca sevgisini sunduğu bir an! Çolak koluyla yaptığı dolmalar...

Sevgi içtenlikti, yalınlıktı. Tereddüt etmeden, hesapsız kitapsız ruhumuzun zenginliğini paylaşmaktı. Yaşama katabildiğimiz anlamla mutlu olabilmektir.

Oğlan, çarpık ağızla annesinin yanağından öptü. Bu kez o Çakır Ebe'yi doyurmaya yeltendi. Donuk bakışları, ilk gördüğüm andakinden daha bir parlaktı.

Boğazımın düğümlenmesiyle öksürük nöbetine kapıldım. Aldığım ilk lokma, annemin yalnızlığına takıldı. Artık gitmeliydim. Yaşamın nasıl paylaşıldığını görmüştüm. Ben de bunu kendi evimizde sürdürmeliydim.

Kapıdan girdiğimde annem Çakır Ebe'nin dolmalarından yiyordu. Bana yakalanmışlığın mahcubiyetiyle, "Bayağı da lezzetli olmuş," dedi.

Çakır Ebe'nin evinden getirdiğim, tabaklara sığamayacak kadar çok olan yaşam sevincini paylaşmama direnmedi annem.

